

Geen onafhankelijke opvolger vem-systeem door terugtrekkende overheid

Voederwaardering steeds minder uniform

Met het opheffen van de productschappen komt de vraag naar voren wat er gebeurt met het CVB, het Centraal Veevoederbureau. Er zijn initiatieven om het instituut op een private manier voort te zetten, maar of daarmee een onafhankelijke voederwaardering tot stand komt, is de vraag. Steeds meer voerproducenten willen zich onderscheiden met een bedrijfseigen systeem.

tekst **Tijmen van Zessen**

Veehouders die in studieclubverband hun kuilanalyses met elkaar vergelijken, zijn er ongetwijfeld wel eens tegenaan gelopen. De voederwaardering voor energie en eiwit op het ene formulier staat in een ander kengetal uitgedrukt dan op het formulier van de buurman. De onderliggende vem en dve die Blgg-AgroXpertus vaststelt, staan er weliswaar nog wel onder, maar de getallen waar de rantsoenen mee worden doorgerekend, verschillen. ForFarmers Hendrix rekent bijvoorbeeld met 'Feed to Milk' en De Heus met het 'SFOS-GLV-systeem' (tabel 1).

Naarmate de overheid de geldstromen richting het algemene voedingsonderzoek door Wageningen UR verder heeft dichtgeknepen, is het bedrijfsleven steeds meer zijn eigen boontjes gaan doppen. 'Het is niet meer zoals in de tijden van professor Tamminga, toen de overheid fors investeerde in fundamenteel voedingsonderzoek. Meer melk produceren uit hetzelfde voer is nu eenmaal niet in het regeerakkoord opgenomen', stelt

Sander van Zijderveld, rundveevoedingspecialist bij Nutreco. Voyerproducenten financieren nu hun eigen onderzoek en ontwikkelden daarmee een bedrijfseigen voederwaardering. Van Zijderveld: 'De veehouder hoeft er per saldo niet slechter van te worden, want er wordt nog steeds geïnvesteerd in onderzoek naar veevoeding.'

CVB op de tocht

Toch is het zonde dat iedereen hetzelfde onderzoek doet. Het zou een mooi initiatief zijn als mengvoerfirma's een collectief vormen en daarmee investeren in fundamenteel onderzoek. Op het moment dat de verkoper van het voer de beoordeling van dat voer in eigen hand neemt, is het de vraag in hoeverre uitkomsten geloofwaardig zijn. Daar staat tegenover dat geen enkel bedrijf gebaat is bij slechte resultaten van zijn klanten, een ongeschikt systeem van voederwaardering zou zichzelf al snel uit de markt prijzen. Bovendien is het op dit moment nog zo dat de diervoedersector gezamenlijk via het Productschap Diervoeder werkt aan de uniformering van diervoeding. Dat gebeurt onder de vlag van het CVB (het Centraal Veevoeder Bureau). Maar met het opheffen van de productschappen komt ook deze activiteit op de tocht te staan.

Op dit moment werkt de brancheorganisatie van de diervoederproducenten (Nevedi) aan een alternatief, maar tot dusver nog zonder resultaat. 'We onderzoeken samen met de organisaties achter het Productschap Diervoeder of het mogelijk is om het CVB op een private manier voort te zetten. Maar het is nog te pril om

er nu iets over te zeggen', vertelt Frank Jorna namens Nevedi.

Iedereen dezelfde basis

Mogelijk gaat het onderzoeksinstituut De Schothorst het CVB vervangen. De Schothorst heeft al veel functies van het CVB overgenomen. En De Schothorst kun je als niet voerverkoperende partij als onafhankelijk zien. De onderzoeksinstelling heeft met pensfistelkoeien veel praktijkonderzoek gedaan naar afbraakmerken van voeders. Tachtig procent van de voerproducenten werkt met hun systeem, al gieten de meeste firma's daar nog weer een eigen sausje overheen.

Zo ook ForFarmers Hendrix. 'Wij maken gebruik van een dataset met meer dan honderd verschillende graskuilen die elk in pensfistelkoeien zijn getest. Via een NIRS-meting linken we de karakteristieken van een willekeurig kuilmonster aan die dataset en zo stellen we eigenlijk via een directe bepaling de afbraaksnelheid van een kuil vast. In andere systemen gaat dat nog altijd via een formule', legt Bertho Boswerger, innovatiemanager rundvee bij ForFarmers Hendrix, uit. De dataset is destijds ontwikkeld in samenwerking met Blgg-AgroXpertus.

Jacob Goelema, collega bij De Heus, vult Boswerger aan: 'De basis waarmee iedereen werkt, is uiteindelijk wel dezelfde. De kwaliteit van het voer wordt bepaald door de chemische samenstelling, denk aan suiker, eiwit en vetgehalten. Dat zijn als het ware de bouwstenen voor de voederwaardering. Op elke zak voer staan deze bouwstenen. Ze zijn voor een hele serie voeders door het CVB gedocumenteerd en gelden als referentiesysteem, als

Tabel 1 – Systemen van voederwaardering in Nederland

organisatie	naam voederwaarderingssysteem
CVB	vem/dve-systeem
ForFarmers Hendrix	Feed to Milk
De Heus	SFOS-GLV
De Schothorst	E-Dairy
AgriFirm	Melknavigator
Nutreco	Rumenac
Provimi/Cargill	PFOS

VoederWaarde.nl wil eenduidige voederwaardeberekeningen

VoederWaarde.nl is erop gericht om afnemers van voer volledig inzicht te geven in de grondstofsamenstelling van het voer. Daarnaast streeft VoederWaarde.nl naar eenduidige voederwaardeberekeningen

vanuit een internationaal erkend en onafhankelijk voederwaardesysteem. De kleinere mengvoerfirma's zijn bij VoederWaarde.nl aangesloten. Een ander doel van VoederWaarde.nl

is meer transparantie als het gaat om de controle op de voederwaarde van mengvoerders. Voor de voederwaardering is ervoor gekozen om het systeem van De Schothorst te gebruiken.

Kuilanalyses zijn lastig te vergelijken omdat er meer voederwaarderingssystemen bestaan

standaard. Vervolgens worden door elk voederwaarderingssysteem eigen keuzes gemaakt voor de manier waarop eiwit en energie in de koe tot hun recht komen.

Feed4Foodure

Elke partij probeert haar bestaansrecht te ontlenen aan een zo goed mogelijke benadering van de uiteindelijke vertering van een bepaald voer. Boswerger stelt dat hun systeem bijvoorbeeld specifiek kijkt naar de plek waar het voer verteert en vrijkomt (op pens- of darmniveau). Boswerger: 'Als het vem-systeem niet meer voldoet, dan moet je wat. Rond de eeuwwisseling werd al gezegd dat de vem in een voorjaarskuil niet hetzelfde is als de vem in een najaarskuil. Wij denken met ons systeem een verbeterde versie van het vem-systeem te hanteren.' Het beter benutten van een rantsoen levert volgens ForFarmers Hendrix een saldoovoordel van een halve euro per honderd kilogram melk.

Maar als elke commerciële partij claimt dat haar systeem het beste is, hoe weet je als veehouder nu nog waar je het best mee kunt werken? Waarom niet dat gezamenlijke fonds oprichten dat onafhankelijk en openbaar onderzoek mogelijk maakt? Gert van Duinkerken, hoofd van de afdeling diervoeding van Wageningen UR Livestock Research, legt uit dat die gezamenlijke inspanning wel degelijk tot stand komt. Eind 2011 hebben vier grote partijen uit de diervoedersector (De Heus, Agrifirm, ForFarmers en Nutreco) samen met PDV en Wageningen UR het initiatief genomen voor de publiek-private samenwerking Feed4Foodure. Later zijn daar meer bedrijven bij aangesloten. Het is een project dat sinds dit jaar draait en diervoederonderzoek financiert uit deels het bedrijfsleven en deels de overheid. 'Het is een onderdeel van het topsectorenbeleid van dit kabinet', vertelt Gert van Duinkerken. 'Het is geen instituut zoals het CVB of PDV maar een vierjarig pre-competitief onderzoeksprogramma naar onder meer het verbeteren van nutriëntenbenutting.'

Feed4Foodure gaat vooralsnog niet over tot het uniformeren van de voederwaardering. Maar het zou de betrokken partijen sieren als ze over hun eigen schaduw heenstappen en ook die handschoenen voor een onafhankelijke voederwaardering gezamenlijk oppakken. |